

### پاسخ‌های 3 مرجع تقلید، به برخی پرسش‌ها درباره زکات فطره

با توجه به نزدیکی پایان ماه مبارک رمضان و مکلف بودن هر مسلمان به پرداخت زکات فطره، ممکن است پرسش‌هایی در این باره پیش آید...

در آستانه عید بزرگ فطر تقدیم می‌شود:

پاسخ‌های 3 مرجع تقلید، به برخی پرسش‌ها درباره زکات فطره

با توجه به نزدیکی پایان ماه مبارک رمضان و مکلف بودن هر مسلمان به پرداخت زکات فطره، ممکن است پرسش‌هایی در این باره پیش آید.

پاسخ‌های حضرات آیات عظام سیستانی، صافی و وحیدخراسانی به برخی پرسش‌ها درباره زکات فطره بدین شرح است:

\* پاسخ حضرت آیت الله سیستانی به پرسش‌هایی درباره زکات فطره

پرسش: اگر در آخرین شب ماه رمضان شخصی سر زده به مهمانی برود آیا زکات فطره او به عهده صاحبخانه است؟  
پاسخ: خیر، مگر در شب عید باشد و طوری باشد که عرفاً در آن شب نانخور او شمرده شود.

پرسش: اگر فرد در شب عید فطر زکات فطره را جدا کند اما سهواً گم شود یا خرج گردد وظیفه چیست؟  
پاسخ: لازم است بدل آن را بدهند و بنابر احتیاط واجب به نیت قربت مطلقه باشد.

پرسش: من در آمریکا مشغول به تحصیل هستم. می‌خواستم در مورد زکات فطره بی‌پرسم که به چه صورت و چه مقدار باید بپردازم. آیا می‌توانم این مبلغ را نگهدارم و وقتی برگشتم به ایران به افراد نیازمند بدهم؟

پاسخ: می‌توانید به افراد در ایران وکالت دهید که از طرف شما از اموال خودتان زکات فطره را پرداخت کنند و اگر در ایران پول نداشته باشید می‌توانید از آنها بخواهید که به شما قرض بدهند سپس آن را بعنوان زکات فطره با وکالت از طرف شما به فقیر بدهند. و مقدار آن ۳ کیلو گندم یا برنج یا قیمت آن است.

پرسش: شخصی در غذاخوری بدون اطلاع قبلی که فردا روز عید فطر است میهمانی داده، بعد از اتمام میهمانی ثابت شده شب عید فطر بوده است آیا زکات فطره میهمانان بر ذمه میزبان می‌باشد؟ اگر بر عهده میزبان باشد آیا میهمانان می‌توانند از میزبان وکالت بگیرند که زکات فطره را خودشان پرداخت کنند؟

پاسخ: زکات فطره میهمانان در مورد سوال بر عهده میزبان نیست.

پرسش: آیا فطره ماه رمضان را می‌توان به مصرف آسایشگاه بیماران روانی (امین آباد تهران) رساند؟

پاسخ: مصرف زکات فطره بنابر احتیاط واجب فقط فقراء شیعه.

\* پاسخ حضرت آیت‌الله صافی گلپایگانی به پرسش‌هایی درباره فطره

حضرت آیت الله العظمی صافی گلپایگانی علاوه بر ذکر احکام زکات فطره، درباره زمان پرداخت و کسانی که زکات فطره به آن‌ها تعلق می‌گردد توضیح داده است.

پاسخ‌های حضرت آیت الله العظمی صافی گلپایگانی درباره برخی از احکام زکات فطره بدین شرح است:

پرسش: زمان پرداخت زکات فطره چه موقع است؟ آیا می‌توان برای رساندن به فقیر خاصی پرداخت زکات را به تأخیر انداخت؟  
پاسخ: زمان پرداخت زکات فطره در روز عید فطر است و برای پرداخت به فقیر خاصی می‌توان به تأخیر انداخت؛ اما نباید در پرداخت آن مسامحه و کوتاهی گردد و می‌توانید به وسیله پست یا بانک برای او ارسال نمایید.

پرسش: آیا می‌توانیم زکات فطره را برای کمک به مدرسه و مسجد بپردازیم؟

پاسخ: احتیاط واجب آن است که زکات فطره را به فقراء شیعه اثنی عشری بدهند اگر چه در شهر دیگر باشند.

پرسش: آیا می‌توانم با پول زکات فطره، چیزی برای فقیر خریداری نمایم؟

پاسخ: خیر، زکات فطره‌ای را که کنار گذاشته‌اید، باید به همان صورت به فقیر بدهید و تبدیل آن به جنس دیگر صحیح نیست.

پرسش: حکم کسانی که سرباز هستند و شب عید فطر در آنجا هستند، فطره، آیا بر پدر آنها واجب است یا خودشان یا مثلاً سپاه یا ارتش یا نیروی انتظامی؟

پاسخ: در فرض سؤال با تمکن مالی فطره را باید خودشان بپردازند.

پرسش: اگر میهمان با اجازه صاحب خانه، فطره‌ی خودش را بدهد، آیا از عهده صاحب خانه ساقط می‌شود؟  
پاسخ: ساقط نمی‌شود.

پرسش: آیا می‌شود زکات فطره را به افرادی، مانند فرزند، زن، پدر یا مادر (اگر مستحق باشند) داد یا نه؟  
پاسخ: زکات فطره را نمی‌توان به واجب‌التفقه داد.

پرسش: پرداخت زکات فطره به کمیته امداد، سازمان بهزیستی و بعضی مؤسسات خیریه چه صورتی دارد؟

پاسخ: به نظر اینجانب، زکات فطره بنا بر احتیاط واجب باید به فقرا و شیعه اثنی عشری برسد و مکلف باید آنچه را تحت عنوان زکات فطره به اینگونه سازمان‌ها و مؤسسات می‌دهد یقین کند که بدون کم و زیاد در مورد مصرف، (فقیر شیعه اثنی عشری) صرف شده و الا ذمه‌اش بری نمی‌شود. پس برای هر کس این یقین حاصل شود، اشکال ندارد، مثلاً کسی که زکات فطره می‌دهد و سید نیست باید یقین کند که به مصرف فقیر غیر سید رسیده، نه سید و نه مدرسه و مسجد و حسینیه

\* پاسخ‌های حضرت آیت‌الله وحید خراسانی به پرسش‌هایی درباره زکات فطره

حضرت آیت‌الله العظمی وحید خراسانی به پرسش‌هایی در رابطه با نحوه و مصرف زکات فطره بدین شرح پاسخ گفته است.

پرسش: آیا زکات فطره میهمانی که شب عید فطر برای افطار به منزل کسی که دعوتش کرده می‌رود و پس از افطار خانه میزبان را ترک می‌کند بر میزبان واجب است؟

پاسخ: در فرض مذکور چه پیش از غروب و چه پس از آن به منزل آن شخص برود زکات فطره اش بر میزبان واجب نیست.

پرسش: میهمانی که پس از غروب شب عید فطر به منزل کسی می‌آید آیا زکات فطره اش بر میزبان واجب است؟

پاسخ: اگر میهمانی پس از غروب شب عید فطر به منزل کسی برود در هر صورت - چه دعوت شده باشد چه بدون دعوت برود و چه شب را در خانه میزبان بماند و چه شب را در آنجا نماند - زکات فطره اش بر صاحب خانه واجب نیست.

پرسش: در صورتی که غذای معمول خانواده ای برنج باشد آیا می‌تواند زکات فطره را بر اساس سه کیلو گندم بدهد یا باید سه کیلو برنج بدهد؟

پاسخ: اگر گندم غذای معمول محل او باشد می‌تواند گندم بدهد.

پرسش: شخصی نان خور پدرش می‌باشد و زکات فطره به او تعلق می‌گیرد ولی پدرش زکات فطره را نمی‌دهد، آیا بر خودش واجب است زکات فطره را بدهد؟

پاسخ: زکات فطره بر خود او واجب نیست ولی احتیاط مستحب آن است که اگر واجد شرایط وجوب زکات فطره باشد، خودش بدهد.

پرسش: آیا مصرف زکات فطره در ساختمان مسجد یا حسینیه جایز است؟

پاسخ: واجب مصرف زکات فطره در ساختمان مسجد یا حسینیه جایز نیست و زکات فطره بنا بر احتیاط واجب باید به فقرا داده شود و شخص فقیر باید شیعه دوازده امامی باشد.

پرسش: آیا می‌توان برای هزینه‌های کانونهای فرهنگی و هنری (برگزاری کلاسهای تقویتی، برگزاری مسابقات علمی، دینی و غیره) از محل جمع آوری زکات فطره استفاده نمود؟

پاسخ: احتیاط واجب آن است که زکات فطره به فقرا داده شود و باید شیعه دوازده امامی باشد.

پرسش: آیا دادن زکات فطره به فقیری که نماز نمی‌خواند و علناً گناه انجام می‌دهد جایز است؟

پاسخ: بنا بر احتیاط واجب زکات فطره را به کسی که نماز نمی‌خواند و کسی که آشکارا معصیت کبیره می‌کند، نمی‌توان داد.

پرسش: آیا دادن زکات فطره به کسی که معلوم نیست فقیر است ولی خودش ادعای فقر می‌کند جایز است؟

پاسخ: اگر بدانیم که قبلاً فقیر بوده و سایر شرایط زکات فطره را هم دارد، ولی الان در فقر او شک کرده ایم می‌توانیم به او زکات فطره را بدهیم ولی اگر علم و اطمینان به این که قبلاً فقیر بوده نداریم و از گفته او نیز علم و اطمینان به فقرش پیدا نکرده ایم بنا بر احتیاط واجب نمی‌توانیم به او زکات فطره بدهیم. و اگر بدانیم که قبلاً فقیر نبوده، نمی‌توانیم به او زکات فطره بدهیم مگر این که از گفته او علم یا اطمینان به فقرش پیدا کنیم.

پرسش: آیا سربازی که در پادگان است و غذای او را دولت می‌دهد، زکات فطره بر او واجب است؟

پاسخ: احتیاط واجب این است که هم دولت بدهد و هم خودش.